

1.

2. Główni bohaterowie *Zemsty*: Cześćnik, Rejent, Papkin – charakterystyka postaci

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń utrwała wiadomości dotyczące pisania charakterystyki postaci.

ii. b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- dokonać charakterystyki poszczególnych postaci,
- dokonać charakterystyki porównawczej.

b. 2. Metoda i forma pracy

Dyskusja, praca analityczna z tekstem *Zemsta*, nauczanie sytuacyjne, praca w grupach.

c. 3. Środki dydaktyczne

Egzemplarze *Zemsty* Aleksandra Fredry.

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

1. Sprawdzenie listy obecności.
2. Zapisanie tematu lekcji.
3. Podanie uczniom celu zajęć.
4. Swobodna dyskusja na temat charakterystyki postaci.

ii. b) Faza realizacyjna

1. Przypomnienie elementów charakterystycznych do wykonania charakterystyki postaci. Charakterystyka postaci to opis cech przedstawiający postać z danego utworu, zawierający:

a) wstęp:

- przedstawienie postaci,
- zaznaczenie, skąd znamy bohatera,

b) rozwinięcie:

- wygląd, ubiór,
- osobowość,

- charakter,
- intelekt,
- usposobienie,

c) zakończenie:

- podsumowanie - zauważenie związków pomiędzy zachowaniem postaci a jej cechami,
- moja ocena postaci,
- refleksja.

2. Praca w grupach. Charakterystyka postaci: Cześnika, Rejenta i Papkina. Zbieranie cytatów, cech charakterystycznych dla wyżej wymienionych postaci.

3. Prezentacje poszczególnych grup: przedstawienie przez sprawozdawcę efektów pracy grupy.

4. Odkrycia:

- Cześnik - Maciej Raptusiewicz, wywodzi się ze starego rodu, o czym świadczy tytuł. Opiekuje się bratanicą Klarą i zamkiem. Pozornie czerstwy i zdrowy, wysoki i tęgi - nie jest jednak okazem zdrowia: *Pan zaś, mówiąc między nami,/ masz pedogrę(...)/ kurcz żołądka(...)/ Reumatyzmy jakieś łupią* (Akt I, scena I, str.10). Ubrany chodzi w żupanie, w zarzuconym na żupan kontuszu, przepasany pasem słuckim i z szablą przy boku. Lubi rządzić, co często podkreślone zostaje uderzeniem pięścią w stół. Jest energiczny. Ma choleryczny temperament, który uwidocznia się w ruchliwości Cześnika. Nazwisko Cześnik oznacza 'raptowny', czyli gwałtowny, nagły. Bohater ma poczucie humoru, co nie oznacza, że nie potrafi być groźny.
- Rejent - Milczek, wdowiec, ma syna Waclawa. Dorobił się majątku na posadzie rejenta (notariusz), kupił połowę starego zamku i postanowił pozbyć się sąsiada - Cześnika. Rejent jest chudy, drobny, trzyma ręce złożone w charakterystycznym modlitewnym geście, powolny. Mówi cicho i słodko, nieustannie powołując się na *wolę nieba*; pobożny i pokorny; konsekwentnie dąży do celu, pozbawiony skrupułów, twardy. Człowiek inteligentny, swobodnie posługuje się piórem (kiedyś rzadkość). Jest zakłamanym, chciwym. Ma poczucie humoru.
- Papkin - biedny, nie ma przy sobie ani grosza. Mieszka u Cześnika. Papkin posiada tak jakby dwie osobowości. Pierwsza to tchórz, a druga to wymyślony przez siebie rycerz. Ten kontrast między fikcją a prawdą powoduje, że jest to postać komiczna. Jego słowa to łganie, fantazjowanie i zmyślanie. Nie jest człowiekiem głupim, ma ogładę towarzyską. Jest najśmieszniejszą postacią komedii.

iii. c) Faza podsumowująca

Dyskusja podsumowująca:

1. Przypomnienie i utrwalenie cech wybranych postaci występujących w *Zemście* Aleksandra Fredry.
2. Porównanie cech Cześnika i Rejenta.

e. 5. Bibliografia

A. Fredro, *Zemsta*, Greg, Kraków 2003.

f. 6. Załączniki

i. Zadanie domowe

Napisz charakterystykę wybranej postaci z *Zemsty*.

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

Jest to trzecia lekcja z cyklu pięciu zajęć poświęconych analizie *Zemsty* Aleksandra Fredry – przeznaczona dla klasy pierwszej gimnazjum.